

Handbok om nätverk och maktmissbruk

Denne bog¹ er en håndbog i at opbygge et netværk og er nærmest at jævnføre med en manual om at få en computer til at fungere optimalt. Den er skrevet i 2. person, d.v.s. i du-form, klart med det mål at læseren skal føle at denne bog lige netop er noget for ham/hende selv.

Forfatteren er lektor i kommunikation i faget dansk ved Københavns Universitet, så man kan forvente, at den valgte form er velovervejet. Denne intention om en håndbog er efter min opfattelse lykkedes, men samtidig må jeg understrege, at der ikke er tale om en forskningsrapport. Bogen har dog en

fyldig litteraturliste med forfatterens helt personlige, værdifulde kommentarer.

Han følger sin anvendelse af 2. person op med, at han helt konsekvent og uden etiske overvejelser tænker på at hjælpe lige netop "dig", alias bogens læser, og som derfor gør klogt i ikke at informere sine konkurrenter om denne bog. Det gør bogen meget logisk i sin argumentation og dermed lettere at læse. Men det er på samme tid også meget problematisk, at læseren selv må føje refleksioner om etiske problemer til. I denne sammenhæng er det også væsentligt at notere sig bogens undertitel: "Magtmisbrug for begyndere". En integrering af et etisk perspektiv ville dog have gjort bogen langt mindre tilgængelig.

Logisk sammenhængende med denne stillingtagen til fordel for bogens læser er forfatterens udgangspunkt også konstruktivistisk (klarest s. 246).

¹ Klaus Kjølter. *Netværk på godt og ondt. Magtmisbrug for begyndere*. København 2004. 280 s.

Bogen er skrevet håndfast med tekstboks, der meget kontant sammenfatter forfatterens synspunkter. Den er også skrevet med anvendelse af slangagtige metaforer, så målpublikummet primært formentlig er uden for universiteterne, men jeg tror, at de aller fleste er til at gennemskue for læsere af Budkavlen, i hvert fald for dem med gode kundskaber i svensk. Denne sprogform og dens mål om at satse på helt ensidigt på at hjælpe bogens læser gør den også fornøjelig at læse.

Forfatterens udgangspunkt er transaktionsøkonomisk. Populært sagt er det situationen, at "jeg fikser dette her for dig, hvis du så senere hjælper mig med noget andet". Etnologer vil da straks spørge, om forfatteren har dette udgangspunkt fra den norske antropolog Fredrik Barth, men Barth nævnes overhovedet ikke. Svarende hertil omtaler forfatteren heller ikke begreber som social kapital, selv om han meget sikkert kender det, og selv om dette begreb også meget klart er en basis for bogen.

Forfatteren går ind på hele det meget flydende område mellem formelle og uformelle relationer

samt hvid, grå og sort økonomi. Hans udgangspunkt er Danmark – hvilket er helt rimeligt – men kulturforskelle og den usikkerhed, som de giver i fortolkningen af en given situation, kunne han have taget frem. Bl.a. drømmer jeg selv ikke om at sende et personligt månedsbrev ud efter en liste, selv om det kan gøres meget enkelt med e-mail (s. 161). Men inden for visse erhvervskulturer kan det muligvis være en vellykket fremgangsmåde. På samme måde kan der være forskelle inden for Danmarks grænser, så læseren kan opnå et negativt resultat ved at følge Kjølbers håndfaste råd.

Omslaget passer fint med bogens tema: Fire hænder der griber fast om den næste hånds håndled i en firkant. Den kan forhåbenligt provokere mange til at reflektere mere over deres og andres anvendelse af netværk. Nogle vil desværre nok se den som en idébog for at målrette sin anvendelse af netværk endnu mere og gøre den endnu mere hensynsløs.

Ole Rud Nielsen